

А. О. Церковний

Харківська державна академія культури, м. Харків

М. В. Церковна

Харківська державна академія культури, м. Харків

ДИНАМІКА СПРИЙНЯТТЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В ХАРКІВСЬКІЙ ДЕРЖАВНІЙ АКАДЕМІЇ КУЛЬТУРИ У 2019–2021 РР.

А. О. Церковний, М. В. Церковна. Динаміка сприйняття здобувачами вищої освіти особливостей організації навчального процесу в Харківській державній академії культури у 2019–2021 рр.

Розглядаються питання динаміки сприйняття організації освітнього процесу здобувачами вищої освіти факультету культурології Харківської державної академії культури. Для вивчення думки здобувачів вищої освіти факультету культурології щодо організації освітнього процесу в травні 2020 р. та березні 2021 р. організовано анкетування (належить до виду «Масове суцільне заочне онлайн-анкетування»). Результати аналізу динаміки сприйняття засвідчили, що протягом року відбулося значне зростання позитивного сприйняття — 9 позицій суттєво змінилися на краще за сприйняттям здобувачів вищої освіти факультету культурології. Однак є і зростання негативного сприйняття за деякими позиціями опитування — 3 позиції суттєво змінилися на гірше. Без суттєвих змін залишились 8 позицій.

Ключові слова: сприйняття процесу освіти, опитування, анкетування організація навчального процесу, ХДАК, факультет культурології ХДАК.

A. Tserkovnyi, M. Tserkovna. Dynamics of perception of higher education applicants of the educational process organization features at the Kharkiv State Academy of Culture in 2019–2021

The aim of the article is to study the dynamics of the perception of higher education students of the Department of Cultural Studies of the organization of the educational process in the Kharkiv State Academy of Culture. The article highlights the main directions of further work of the administration and teachers of the Department of Cultural Studies to coordinate actions to optimize the educational process.

The methodology. To study the opinion of higher education students of the Department of Cultural Studies on the organization of the educational process at the Kharkiv State Academy of Culture, a survey was conducted in May 2020 and March 2021. The survey belongs to the type of “Mass common correspondence online survey”. The questionnaire “Applicants for

higher education about the organization of the educational process at the Kharkiv State Academy of Culture” has 21 questions, 20 of which are closed questions. An additional open-ended question was added to allow respondents to express their views on the educational process. The questionnaire allowed for the omission of the question if the respondent did not have information.

The answers were collected online, in Google forms. To achieve relative anonymity, only the year and specialty were recorded. No other personal data was registered. For questionnaires, a restriction on the period of recording results was introduced. The collection of answers to each questionnaire lasted 2 weeks.

The results. The results of the analysis of the dynamics of perception allow us to conclude that during the year there was a significant increase in positive perception — 9 positions have changed significantly for the better in the perception of higher education students of the Department of Cultural Studies. However, there is an increase in the negative perception of several items in the survey — 3 positions have changed significantly for the worse in the perception of higher education students of the Department of Cultural Studies. 7 positions according to the perception of higher education students of the Department of Cultural Studies remained without significant changes.

The scientific topicality. The article deals with the issues of the dynamics of perception of the organization of the educational process by higher education students of the Department of Cultural Studies of the Kharkiv State Academy of Culture. To research the opinion of higher education students of the Department of Cultural Studies on the organization of the educational process, a survey was conducted in May 2020 and March 2021.

The practical significance. According to the results of the study of the dynamics of perception of the organization of the educational process at the Kharkiv State Academy of Culture, it is possible to offer to pay more attention to the proposals for higher education students to study separate programs abroad. It is also necessary to pay more attention to measures to attract the best teachers,

to involve professional practitioners, experts, and representatives of employers in teaching and organizing the educational process.

Keywords: *perception of the educational process, surveys, questionnaires, organization of the educational process, KhSAC, Department of Cultural Studies, KhSAC.*

Актуальність теми дослідження. Сучасний освітній процес у Харківській державній академії культури (ХДАК) суттєво змінюється під впливом багатьох факторів. Серед них доволі значущий вплив має організація освітнього процесу за допомогою дистанційних технологій.

Постановка проблеми. Для координації дій під час формування напрямів роботи адміністрації ХДАК, факультету культурології ХДАК і викладачів кафедр в організації освітнього процесу необхідно постійно отримувати інформацію від здобувачів вищої освіти. Для вирішення цього завдання заплановано та виконано опитування здобувачів вищої освіти факультету культурології.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нині в освітньому процесі в Україні, як і в більшості країн, відбувається активний процес застосування елементів дистанційного навчання. Значний обсяг інформації з цього питання опубліковано в колективній монографії «Екстрене дистанційне навчання в Україні» (Кухаренко, Бондаренко, 2020). Організація освітнього процесу за допомогою дистанційних технологій у ХДАК відбувається відповідно до чинних нормативних документів: Конституції України (Конституція України, 2021), Законів України «Про освіту» (Закон України. Про освіту, 2021), «Про вищу освіту» (Закон України. Про вищу освіту, 2021), а також згідно з «Положенням про дистанційне навчання», Міністерства освіти і науки України (Про затвердження Положення про дистанційне навчання, 2021), Статутом Харківської державної академії культури (Статут Харківської державної академії культури, 2021) та «Порядком застосування дистанційних технологій навчання» Харківської державної академії культури (Порядок застосування дистанційних технологій навчання, 2021).

Мета статті — дослідити динаміку сприйняття здобувачами вищої освіти факультету культурології ХДАК організації освітнього процесу для висвітлення основних напрямів

подальшої роботи адміністрації та викладачів факультету культурології з оптимізації навчального процесу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для вивчення думки здобувачів вищої освіти факультету культурології щодо організації освітнього процесу в ХДАК у травні 2020 р. та березні 2021 р. організовано анкетування. Анкета «Здобувачі вищої освіти про організацію навчального процесу у ХДАК» має 21 запитання, з яких 20 є закритими. Додатково означено одне відкрите запитання, для того щоб респондент мав можливість, за бажання, висловити свої міркування стосовно освітнього процесу в ХДАК. В анкеті допущено можливість пропуску запитання, якщо в респондента немає інформації. За кількістю респондентів анкетування, яке здійснено, належить до виду «Масове анкетування». За повнотою охоплення вищезначене анкетування належить до виду «Суцільне» (опитування всіх представників вибірки), за типом контактів з респондентом — до виду «Заочне, онлайн-анкетування». Оскільки анкетування було суцільним (виконано опитування всієї сукупності досліджуваних осіб), можна стверджувати, що вибірка є репрезентативною.

Збір відповідей здійснювався он-лайн, за допомогою форм Google. Для досягнення відносної анонімності фіксувалися лише курс та спеціальність, за якою навчаються здобувачі вищої освіти. Жодні інші особисті дані не реєструвалися.

Для анкети введено обмеження терміну фіксації результатів — кожне анкетування тривало 2 тижні.

Обробка результатів. Первинна обробка результатів здійснювалася он-лайн, за алгоритмами Google-форм. Вторинну обробку результатів та створення діаграм і таблиць виконано за допомогою алгоритмів та формул програми Excel.

У 2020 р. на анкету «Здобувачі вищої освіти про організацію навчального процесу у ХДАК» отримано 180 відповідей, що становить 79% від кількості студентів денного відділення факультету культурології у 2019–2020 навчальному році (227 здобувачів вищої освіти). З подальшої обробки вилучено 3 анкети з ознаками фальсифікації (всі відповіді «Так» на всі запитання анкети або всі відповіді «Ні» на всі запитання анкети).

У 2021 р. на анкету «Здобувачі вищої освіти про організацію навчального процесу у ХДАК» отримано 164 відповіді, що становить 70% від кількості студентів денного відділення факультету культурології у 2020–2021 навчальному році (233 здобувачі вищої освіти). З подальшої обробки вилучено 2 анкети з ознаками фальсифікації (усі відповіді «Так» на всі запитання анкети або всі відповіді «Ні» на всі запитання анкети).

Аналіз результатів анкет 2020 та 2021 рр. «Здобувачі вищої освіти про організацію навчального процесу в ХДАК» виконано після узагальнення даних за кожним запитанням з анкети. Виокремлено відповіді на відкриті запитання для подальшого якісного аналізу змісту тексту. Дані з відповідей за кожним закритим запитанням анкети узагальнено окремо за кожним з варіантів відповідей («Так», «Частково», «Ні») згідно з формулами Excel =РАХУНОКЯКЦО(Хп:Уп;»Так»); =РАХУНОКЯКЦО(Хп:Уп;»Частково»); =РАХУНОКЯКЦО(Хп:Уп;»Ні»), де Хп є початковою позицією клітинки рядка, а Уп — позиція клітинки рядка. Для кожного запитання анкети розраховано відсоток відповідей «Так», «Частково» та «Ні». Для кожного питання визначено середньозважене значення за формулою $x = (a1*w1+a2*w2+a3*w3)/(w1+w2+w3)$. Після цього створено таблицю узагальнених даних (Табл. 1.).

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення першого питання анкети свідчить, що у 2020 р. в здобувачів вищої освіти переважав вибір відповіді «Частково». В анкеті 2021 р. зафіксовано значну перевагу вибору відповіді «Так». Різниця між відсотками середньозважених значень склала +41 пункт. Це є показником позитивної динаміки сприйняття студентами наявності процедур, які дозволяють формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення другого запитання анкети демонструє, що у 2020 р. в здобувачів вищої освіти була, приблизно, однакова частота вибору кожного з варіантів відповідей. В анкеті 2021 р. зафіксовано значну перевагу вибору відповіді «Так». Різниця між відсотками середньозважених значень становила +45,5 пункту. Це є показником позитивної динаміки сприйняття студентами можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення третього запитання анкети свідчить, що у 2020 р. в здобувачів вищої освіти переважав вибір відповіді «Частково». В анкеті 2021 р. також зафіксовано перевагу вибору відповіді «Частково». Різниця між відсотками середньозважених значень становила +2 пункти. Це є показником відсутності динаміки сприйняття студентами застосування викладачами форм і методів навчання й викладання, відповідних студентоцентрованому підходу.

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення четвертого запитання анкети свідчить, що у 2020 р. в здобувачів вищої освіти переважав та був близьким за значенням вибір відповідей «Так» та «Частково». В анкеті 2021 р. не зафіксовано змін. Різниця між відсотками середньозважених значень склала -1 пункт. Це є показником відсутності динаміки сприйняття студентами відповідності форм та методів навчання й викладання в академії принципам академічної свободи.

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення п'ятого запитання анкети демонструє, що у 2020 р. в здобувачів вищої освіти переважав та був близьким за значенням вибір відповідей «Так» і «Частково». В анкеті 2021 р. зафіксовано перевагу вибору відповіді «Так». Різниця між відсотками середньозважених значень становила +31,5 пункту. Це є показником позитивної динаміки сприйняття студентами наявності інформації щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку й критеріїв оцінювання.

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення шостого питання анкети демонструє, що у 2020 р. у здобувачів вищої освіти переважав вибір відповіді «Так». В анкеті 2021 р. зафіксовано ще значнішу перевагу вибору відповіді «Так». Різниця між відсотками середньозважених значень склала +25,5 пункту. Це є показником позитивної динаміки сприйняття студентами наявності доступу до інформаційних ресурсів щодо освітньої діяльності.

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення сьомого питання анкети свідчить, що у 2020 р. в здобувачів вищої освіти переважав та був близьким за значенням вибір відповідей «Так» і «Частково». В анкеті 2021 р. зафіксовано перевагу вибору відповіді «Так». Різниця між відсотками середньозва-

Сприйняття здобувачами вищої освіти
особливостей організації навчального процесу в ХДАК у 2019–2021 навч. рр.

№/ №	Запитання	2020 р. (A1)				2021 р. (A2)				різниця між середньо-зваженим A2 та A1
		відсоток			середньо-зважене	відсоток			середньо-зважене	
		Так	Ча-стко-во	Ні		Так	Ча-стко-во	Ні		
1.	Чи наявні в академії процедури, які дозволяють формування індивідуальної освітньої траєкторії студента?	27	57	16	39,5	76	19	5	80,5	41 ↑
2.	Чи маєте Ви можливість реального формування індивідуальної освітньої траєкторії?	26	46	30	19,0	62	27	11	64,5	45,5 ↑
3.	Чи застосовують викладачі форми і методи навчання й викладання, відповідні студентоцентрованому підходу?	34	60	6	58,0	41	52	7	60,0	2 ≈
4.	Чи відповідають форми та методи навчання й викладання в академії принципам академічної свободи?	49	42	9	61,0	50	40	10	60,0	-1 ≈
5.	Чи маєте Ви інформацію щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку й критеріїв оцінювання?	49	34	17	49,0	67	31	2	80,5	31,5 ↑
6.	Чи маєте Ви доступ до інформаційних ресурсів щодо освітньої діяльності?	71	21	8	73,5	98	2	0	99,0	25,5 ↑
7.	Чи висвітлена інформація щодо навчання на сайті та у віртуальних навчальних середовищах?	47	39	14	52,5	89	8	2	91,0	38,5 ↑
8.	Чи маєте Ви в академії доступ до міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних?	20	30	50	-15,0	14	39	47	-13,5	1,5 ≈
9.	Чи пропонувалось Вам під час навчання в академії пройти навчання чи окремі програми за кордоном?	19	22	59	-29,0	9	19	72	-53,5	-24,5 ↓
10.	Чи маєте Ви інформацію про наявність в академії системи стимулів для участі в міжнародній співпраці?	11	9	80	-64,5	10	11	79	-63,5	1 ≈
11.	Чи обізнані Ви з процедурами проведення контрольних заходів (заліки, екзамени)?	88	10	2	91,0	97	3	0	98,5	7,5 ≈
12.	Чи обізнані Ви з процедурами повторного проведення контрольних заходів?	64	15	21	50,5	79	16	5	82,0	31,5 ↑
13.	Чи є можливість оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів?	39	19	42	6,5	65	16	19	54,0	47,5 ↑
14.	Чи обізнані Ви з документами та іншими матеріалами, які містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?	50	13	37	19,5	69	25	6	75,5	56 ↑
15.	Чи вживаються в академії заходи для залучення кращих викладачів?	23	43	34	10,5	19	35	46	-9,5	-20 ↓
16.	Чи залучені професіонали-практики, експерти й представники роботодавців до викладання та організації освітнього процесу?	43	46	11	55,0	36	47	17	42,5	-12,5 ↓
17.	Чи вживаються в академії заходи безпеки для безпечності життя і здоров'я здобувачів вищої освіти?	40	37	23	35,5	35	44	21	36,0	0,5 ≈
18.	Чи вживаються в академії заходи з метою підтримки психічного здоров'я здобувачів вищої освіти?	28	33	39	5,5	24	39	37	6,5	1 ≈
19.	Чи існують механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти?	26	56	18	36,0	25	55	20	32,5	-3,5 ≈
20.	Чи діє в академії внутрішня система забезпечення якості?	23	44	33	12,0	38	34	28	27,0	15 ↑

жених значень становила +38,5 пункту. Це є показником позитивної динаміки сприйняття студентами наявності інформації щодо навчання на сайті академії та у віртуальних навчальних середовищах.

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення восьмого питання анкети демонструє, що у 2020 р. в здобувачів вищої освіти переважав вибір відповідей «Ні». В анкеті 2021 р. не зафіксовано змін. Різниця між відсотками середньозважених значень склала -1,5 пункту. Це є показником відсутності динаміки сприйняття студентами наявності в академії доступу до міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних.

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення дев'ятого питання анкети демонструє, що у 2020 р. в здобувачів вищої освіти переважав вибір відповідей «Ні». В анкеті 2021 р. зафіксовано ще значнішу перевагу вибору відповідей «Ні». Різниця між відсотками середньозважених значень склала -24,5 пункту. Це є показником негативної динаміки в сприйнятті студентами наявності пропонування під час навчання в академії пройти навчання чи окремі програми за кордоном.

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення десятого питання анкети свідчить, що у 2020 р. в здобувачів вищої освіти переважав вибір відповідей «Ні». В анкеті

2021 р. не зафіксовано змін. Різниця між відсотками середньозважених значень склала -1 пункт. Це є показником відсутності динаміки сприйняття студентами щодо інформації про наявність в академії системи стимулів для участі в міжнародній співпраці.

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення одинадцятого питання анкети демонструє, що у 2020 р. в здобувачів вищої освіти переважав вибір відповіді «Так». В анкеті 2021 р. зафіксовано ще значнішу перевагу вибору відповіді «Так». Різниця між відсотками середньозважених значень склала +7,5 пункту. Це є показником відсутності суттєвої динаміки сприйняття студентами обізнаності з процедурами проведення контрольних заходів (заліки, екзамени), оскільки показники щоразу є високими.

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення дванадцятого питання анкети свідчить, що у 2020 р. в здобувачів вищої освіти переважав вибір відповіді «Так». В анкеті 2021 р. зафіксовано ще значнішу перевагу вибору відповіді «Так». Різниця між відсотками середньозважених значень склала +31,5 пункту. Це є показником позитивної динаміки сприйняття студентами обізнаності з процедурами повторного проведення контрольних заходів.

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення тринадцятого запитання анкети демонструє, що у 2020 р. в здобувачів вищої освіти переважав та був близьким за значенням вибір відповіді «Так» і «Ні». В анкеті 2021 р. зафіксовано перевагу вибору відповіді «Так». Різниця між відсотками середньозважених значень склала +47,5 пункту. Це є показником позитивної динаміки сприйняття студентами наявності можливості оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів.

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення чотирнадцятого питання анкети свідчить, що у 2020 р. в здобувачів вищої освіти переважав та був близьким за значенням вибір відповіді «Так» і «Ні». В анкеті 2021 р. зафіксовано перевагу вибору відповіді «Так». Різниця між відсотками середньозважених значень становила +56 пункт. Це є показником позитивної динаміки обізнаності студентів з документами та іншими матеріалами, які містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності.

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення п'ятнадцятого питання анкети демонструє, що у 2020 р. в здобувачів вищої освіти переважав та був близьким за значенням вибір відповіді «Частково» й «Ні» та дещо меншим вибір відповіді «Так». В анкеті 2021 р. зафіксовано перевагу близьких за значенням виборів відповіді «Частково» та «Ні». Різниця між відсотками середньозважених значень становила -20 пунктів. Це є показником значної негативної динаміки в сприйнятті студентами вживання в академії заходів для залучення кращих викладачів.

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення шістнадцятого питання анкети свідчить, що у 2020 р. в здобувачів вищої освіти переважав та був близьким за значенням вибір відповіді «Так» і «Частково». В анкеті 2021 р. зафіксовано перевагу вибору відповіді «Частково». Різниця між відсотками середньозважених значень становила -12,5 пункту. Це є показником негативної динаміки в сприйнятті студентами залученості професіоналів-практиків, експертів та представників роботодавців до викладання й організації освітнього процесу.

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення сімнадцятого питання анкети демонструє, що у 2020 р. в здобувачів вищої освіти переважав та був близьким за значенням вибір відповіді «Так» та «Частково». В анкеті 2021 р. не зафіксовано змін. Різниця між відсотками середньозважених значень склала -0,5 пункту. Це є показником відсутності динаміки сприйняття студентами вживання в академії заходів безпеки для безпечності життя і здоров'я здобувачів вищої освіти.

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення вісімнадцятого питання анкети свідчить, що у 2020 р. в здобувачів вищої освіти переважав та був близьким за значенням вибір відповіді «Так», «Частково» й «Ні». Різниця між відсотками середньозважених значень становила +1 пункт. Це є показником відсутності динаміки в сприйнятті студентами вживання в академії заходів з метою підтримки психічного здоров'я здобувачів вищої освіти.

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення дев'ятнадцятого питання анкети демонструє, що у 2020 р. в здобувачів вищої освіти переважав та був близьким за

значенням вибір відповідей «Так» і «Частково». В анкеті 2021 р. зафіксовано збільшення вибору відповіді «Частково». Різниця між відсотками середньозважених значень становила -3,5 пункту. Це є показником відсутності динаміки сприйняття студентами існування механізмів освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти.

Аналіз розподілу відповідей і середньозваженого значення двадцятого питання анкети свідчить, що у 2020 р. в здобувачів вищої освіти переважав та був близьким за значенням вибір відповідей «Так» і «Частково». В анкеті 2021 р. зафіксовано збільшення вибору відповіді «Так». Таким чином частота вибору відповідей «Так», «Частково» та «Ні» стала майже однаковою. Але різниця між відсотками середньозважених значень становила +15 пунктів. Це є показником позитивної динаміки дії в академії внутрішньої системи забезпечення якості.

Висновки. Отримані результати – суб'єктивне сприйняття здобувачів вищої освіти факультету культурології ХДАК. Результати опитування не є показниками об'єктивної наявності або відсутності в академії зазначеного в питанні параметра. Результати аналізу динаміки сприйняття свідчать, що протягом року відбулося значне зростання позитивного сприйняття – 9 позицій суттєво змінилися на краще за сприйняттям здобувачів вищої освіти факультету культурології. Найбільше це стосується сфери методичного забезпечення та організації процесу навчання. Однак є і зростання негативного сприйняття за деякими позиціями опитування – 3 суттєво змінилися на гірше. Без суттєвих змін залишились 8 позицій. Отже, за результатами дослідження динаміки сприйняття організації освітнього процесу в ХДАК, можна запропонувати звернути більше уваги на пропозиції під час навчання в академії пройти навчання чи окремі програми за кордоном, на заходи для залучення кращих викладачів, на залучення професіоналів-практиків, експертів та представників роботодавців до викладання й організації освітнього процесу. Позиції, які не змінилися за навчальний рік, також потребують подальшої роботи для змін на краще.

Список посилань

- Верховна Рада України. *Конституція України*. (2021, січень). Відновлено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
- Верховна Рада України. *Закон України. Про освіту*. (2021, березень). Відновлено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
- Верховна Рада України. *Закон України. Про вищу освіту*. (2021, березень). Відновлено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
- Міністерство освіти і науки України. *Про затвердження Положення про дистанційне навчання*. (2021, березень). Відновлено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>.
- Харківська державна академія культури (2020, квітень 28). *Статут Харківської державної академії культури*. Відновлено з https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/statut/statut.html.
- Харківська державна академія культури (2020, листопад 27). *Порядок застосування дистанційних технологій навчання*. Відновлено з https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/poryadok/poryadok.html.
- Кухаренко, В. М. (Ред.), Бондаренко, В. В. (Ред.). (2020). *Екстрене дистанційне навчання в Україні: монографія*. Харків: Видавництво КП «Міська друкарня».

References

- Verkhovna Rada of Ukraine. *Constitution of Ukraine*. (2021, January). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>. [In Ukrainian].
- Verkhovna Rada of Ukraine. *Law of Ukraine. Pro osvitu*. (2021, March). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>. [In Ukrainian].
- Verkhovna Rada of Ukraine. *Law of Ukraine. Pro vyshchu osvitu*. (2021, March). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>. [In Ukrainian].
- Ministry of Education and Science of Ukraine. *Pro zatverdzhennia Polozhennia pro dystantsiine navchannia*. (2021, March). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>. [In Ukrainian].
- Kharkiv State Academy of Culture (2020, April 28). *Statut Kharkivskoi derzhavnoi akademii kultury*. Retrieved from https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/statut/statut.html. [In Ukrainian].
- Kharkiv State Academy of Culture (2020, November 27). *Poriadok zastosuvannia dystantsiinykh tekhnolohii navchannia*. Retrieved from https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/poryadok/poryadok.html. [In Ukrainian].
- Kukharenko, V. M. (Ed.), Bondarenko, V. V. (Ed.). (2020). *Emergency distance learning in Ukraine: monograph*. Kharkiv: Municipal Printing House Publishing House. [In Ukrainian].

Надійшла до редколегії 22.03.2021